

Keskustelumateriaali

JUMALA NÄKI, ETTÄ NIIN OLI HYVÄ

Ihmisyys ja kirkko
ilmastohädän aikana

sensus

Svenska kyrkan
STOCKHOLMS STIFT

Ennen keskustelua

Yhteinen keskustelu antaa usein uusia näkökulmia. Kohtaamalla toisiamme kuulemme toistemme ajatuksia ja voimme tutkailla omia ajatuksiamme.

Tukholman hiippakunta ja opintoliitto Sensus ovat luoneet tämän keskustelumateriaalin tukemaan keskustelua piispa Andreas Holmbergin paimenkirjeestä, kirjasta *Gud såg att det var gott – Att vara människa och kyrka i klimatnödens tid*. Sivuviittaukset viittaavat tähän kirjaan. Lena Sjöberg on tehnyt syventävän kuvituksen. Vain mielikuvitus asettaa rajat keskustelun puitteille. Kyse voi olla esimerkiksi keskusteluryhmistä kirjastoissa, nuorisoryhmissä, uskontojen välisissä tapaamisissa, kirkkoneuvostoissa tai työpaikoilla.

Voit käyttää materiaalia haluamassasi järjestyksessä, pysähtyä missä haluat tai edetä väriteeman mukaan. Selatessasi materiaalia löydät ehdotuksia keskusteluista ja harjoituksista. Materiaali keskittyy kirjan seitsemään avaimeen. Väriteemoilla on eri näkökulmat:

	– minä		– Raamattuun syventymistä
	– me		– harjoituksia
	– toiminta		– syventäviä kysymyksiä

Materiaalin ensimmäiset kysymykset liittyvät kirjan ensimmäisiin kappaleisiin ”Teologinen perusta” ja ”Kääntymykseen kutsutut”. Tämän jälkeen keskitytään kirjan avaimiin. Viimeiset kysymykset liittyvät teologiseen perustaan ja aiheeseen ”Toivo ja uhmakas ilo”.

Haluamme kannustaa keskusteluun, joka haastaa, ja kohtaamisiin, joissa syntyy uusia ajatuksia ja oivalluksia. Hyvä keskustelu vaatii turvallista, avointa ja sallivaa ympäristöä. Emme keskustele ”ollaksemme oikeassa”, vaan rikastuttaaksemme toisiamme.

Ohjeita:

- Kannattaa aloittaa sillä, että kaikki esittäytyvät ja kertovat odotuksistaan.
- Olemme täällä itsemme takia.
- Erilaisuus on hyväksi ja antaa laajempaa ja syvempää ymmärrystä.
- Puhumme henkilökohtaisesti ja omiin kokemuksiin nojaten.
- Kuuntelemme toisiamme.
- Se, mitä ryhmässä puhutaan, jää ryhmään.

Voit aina ottaa yhteyttä lähimpään Sensusen toimistoon (www.sensus.se), joka auttaa mielellään. Muista, että voit ilmoittaa keskustelutapaamiset opintopiirinä.

Toivotamme hyviä keskusteluja ihmisyydestä ja kirkon roolista ilmastohädän aikana.

Tukholman hiippakunnan ja Sensusen puolesta, huhtikuussa 2023

Eva Ajaxén
toiminnankehittäjä, Sensus

Boel Hössjer Sundman
hiippakunnan rovasti

Ulrika Jonsson
käyttätymistieteilijä

Elsa Levinson
ilmasto- ja kestävyyskoordinaattori

Skannaamalla QR-koodin pääset Tukholman hiippakunnan verkkosivustolle, jossa on ajankohtaista tietoa kirjaan ja sen virsiin liittyen sekä kirjallisuusviitteitä.

Kirjan voi tilata osoitteesta www.verbum.se

Teologinen pohja ja kääntymyksen tarve

• Vastuumme

Kirjan mukaan ihmisen erottaa muista olennoista vastuu (s. 18). Hirvellä tai turskalla ei ole vastuuta elämästä maapallolla, mutta ihmisellä on.

- Mitä tämä vastuu tarkoittaa yksilölle, kirkolle ja yhteiskunnalle?

• Ilmastohätä ja sinä

Piispa Andreas kirjoittaa sanasta ”ilmastohätä” tärkeänä lähtökohtana. Kyse on perustavanlaatuisesta hädästä maapallolla, kriisistä, joka liittyy elämän edellytyksiin (s. 10–11).

- Mitä ”ilmastohätä” tarkoittaa sinulle? Heijastuuko se sinusta yhteiskunnan toimissa tänä päivänä?

• Raamattu – vuoret juhlivat, strutsit ylistävät Jumalaa

Kristilliseen perinteeseen liittyy inhimillistä itsekeskeisyyttä (s. 16). Raamattu kertoo kuitenkin, että Jumala huolehtii koko luomakunnasta ja että luonto ja eläimet ovat aktiivisia. Etsi osa tai kaikki raamatunteksteistä sivun 17 marginaalissa.

- Mitkä ovat tekijöitä raamatunteksteissä?
- Ihmettyttääkö luonnon ja eläinten kuvaus sinua?

• Uskosi käytännössä

Usein ajatellaan, että ilmastokysymykset eivät ole hengellisiä kysymyksiä ja että kristittyjen tulisi puhua Jeesuksesta. Andreas kirjoittaa: ”Juuri Jeesuksen ja kristillisen uskomme vuoksi meidän täytyy paneutua näihin kysymyksiin. Kristitty ei voi uskottavasti väittää, ettei ilmastokriisi liittyisi uskoon.” (s. 12–13).

- Millä tavalla kristillinen uskosi liittyy ilmastotyöhön?

• Raamattu – muuttakaa ajattelutapaanne

Siitä, että planeetan pelastaminen vaatii kääntymystä, vallitsee ekumeeninen yksimielisyys (s. 34). Piispa Andreas ottaa lähtökohdaksi Markuksen evankeliumin jakeen 1:15 ja sen uuden käännöksen (katso Mark. 1:15 käännös UT2020 mukaan, s. 35).

- Mitä ”ajattelutavan muutos” tarkoittaa yksilön ja yhteisön kannalta?

Jatka pohdintaa kirjan s. 36–37 pohjalta:

- Ajatuksen ja toiminnan yhteys (s. 36).
- Muutos ei ole yksittäinen tapahtuma vaan jatkuvaa (s. 37).
- Kutsumus kohdistuu ihmisiin yhteisönä eikä yksittäisinä yksilöinä (s. 37).
- Mitä ajatuksia tämä herättää?

Tilaa omille ajatuksillesi:

Ensimmäinen avain: Ota syyllisyys, suru ja viha tosissasi

• Minä

”Monet kokevat epämääräistä syyllisyyttä, josta ei usein puhuta. Jollakin tavalla ymmärrämme ja tiedämme, että me ihmiset olemme suurelta osin aiheuttaneet ilmastokriisin elintavoillamme. Lohduttaudumme ja puolustaudumme sillä, että emme tiedeet tai ymmärtäneet, mutta syyllisyys pysyy.” (s. 47).

- Mistä koet ilmastosurua ja ilmastovihaa?
- Osaatko sanoittaa osallisuuttasi ilmastohätään?

• Me

”Ensimmäisessä avaimessa on kyse siitä, että syyllisyyden, surun ja vihan kokemukset tulee ottaa tosissaan. Meidän tulee niin yksilöinä kuin yhteiskuntana myöntää ja ymmärtää, että olemme osallisia ja osaltamme syyllisiä tähän vakavaan tilanteeseen.” (s. 47).

- Mihin toimintaan tai toiminnan puutteeseen olemme yhteiskuntana syyllisiä?

• Toimi

Kirjassa sanotaan, että syyllisyys, suru ja viha ”ovat merkkejä huomion kiinnittämisestä ja ilmaisemisesta” (s. 47).

- Voiko se, mistä koet eniten syyllisyyttä, surua tai vihaa, olla se, minkä puolesta sinusta on tärkeintä taistella tai mikä on sinusta tärkeintä muuttaa?
- Kirjoita ylös, mitä voit muuttaa tai minkä puolesta voit taistella luodaksesi muutosta.

• Raamattu

Sivulla 48 on viittauksia useisiin raamatunteksteihin, jotka liittyvät syyllisyyden, surun ja vihan ottamiseen tosissaan. Ensimmäinen on Psalmi 32:3–5. Pysähdy psalmin äärelle ja katso myös saman sivun marginaalissa olevia muita raamatuntekstejä.

- Mistä teksteissä on mielestäsi kyse?
- Miten raamatuntekstit viestittävät, että voimme saada vapautuksen ottamalla syyllisyyden ja surun tosissamme?

HARJOITUS

- Miten haluaisit ilmaista surua, ikävää, epätoivoa ja vihaa ilmastohädästä?

Valitse kuva, kirja, musiikkikappale tai elokuva, jonka esittelet muille ryhmäläisille. Kerro, kuinka se heijastaa suruasi, ikävääsi, epätoivoasi tai vihaasi.

HARJOITUS

Sulje silmäsi ja pohdi ihmisen osallisuutta ilmastohätään. Sanoita sitä, mikä tekee sinut surulliseksi tai saa olosi epämukavaksi.

- Mikä kalvaa eniten?
- Joudutko selittelemään ja puolustelemaan itsellesi jotakin arjen valintaasi, jotta se ei tuntuisi hankalalta?
- Mitä tapahtuisi, jos päättäisit alkaa toimia toisin?
- Mitä sinun pitäisi tehdä toisin?
- Kuvittele, miten tartut toimeen ja miltä tuntuisi, jos vihdoin muuttaisit toimintaasi!

Tilaa omille ajatuksillesi:

Toinen avain: Herätä ihmetystä ja mielenkiintoa

• Minä

- Mistä koet ihmetystä/vau-tunnetta? Kirjassa kerrotaan ”kollektiivisesta inhimillisestä itsekeskeisyydestä”. Siitä, että kaikki maailmassa ”meidän ihmisten liksaksi on pelkkää elämän kulissia. Ihan kuin kaikki ympärillämme – maa, jolla kuljemme, puut, siirat – olisivat elämämme statistoja ilman omaa arvoa.” (s.16).
- Tunnistatko itsestäsi tämän tavan ajatella luonnosta ja eläimistä, puista ja siirroista?
- Mitä tällainen ajattelu merkitsee?

• Toimi

Ilmastopsykologit yrittävät ymmärtää, miksi emme muutu, vaikka meillä on ilmastotietoa. Kirjassa lukee, että mielenkiinto luonnon kekseliäisyyttä, kauneutta ja monimuotoisuutta kohtaan vaikuttaa antavan meille syvemmällä tavalla voimaa muuttaa ajattelutapaamme (s. 55).

- Miksi meidän on vaikea omaksua tietoa?
- Mieti, mitä voit tehdä nähdäksesi eläinten ja luonnon uudella tavalla lahjana.
- Miten voit saada muita mukaan?

• Me

”Raamattu kertoo, kuinka Jumala rakastaa ja pitää huolta koko luomakunnasta ja että luonnolla on oma arvonsa.” (s. 16).

- Keksi esimerkkejä siitä, miten kohtelemme luontoa niin, että sillä on oma arvonsa.
- Keksi esimerkkejä siitä, miten kohtelemme luontoa niin, että se tuottaa arvoa meille?

• Raamattu

Jumala välittää jokaisen olennon kohtalosta maan päällä. Luukkaan evankeliumin jakeessa 12:6 ja Matteuksen evankeliumin jakeessa 10:29 Jeesus puhuu linnuista. Lukekaa nämä raamatun tekstit yhdessä (esimerkiksi UT2020 mukaan).

- Miten tekstit liittyvät ihmetykseen ja kiehtovuuteen?
- Pohtikaa myös, mitä jokainen yksilö merkitsee Jumalalle.

Lukekaa lisää kirjan sivulta 19.

HARJOITUS

- Keskustelkaa – mitä kiehtovia satuja eläimistä ja luonnosta muistat?

HARJOITUS

Sulje silmäsi ja mieti jotakin eläintä, hyönteistä, puuta tai kasvia ikkunasi takana tai olinpaikkasi lähellä. Oli kyseessä sitten eläin tai kasvi, kutsumme sitä nyt olennoksi.

- Miltä olento näyttää? Väri, muoto, rakenne. Millainen tämän olennon päivä on, mitä tapahtuu, kun aurinko nousee, miten se herää, onko se edes nukkunut? Miten se saa ravintoa ja vettä päivän aikana?
Miten olento käsittelee ravintoa ja vettä, mitä sen sisällä tapahtuu? Miten se kasvaa? Mitä se kokee, näkeekö se, mikä siihen vaikuttaa päivän aikana? Miten se pärjää sään ja tuulen armoilla? Mitä olennot tapahtuu, kun pimeys laskeutuu?
- Onko sinussa ja tässä olennessa jotain samaa?

Seuraavan kerran, kun törmäät tähän olentoon, pysähdy katsomaan sitä kunnolla!

Tilaa omille ajatuksillesi:

Kolmas avain: Viljele kiitollisuutta ja tyytyväisyyttä

• Minä

”Meillä on juomakelpoista hanavettä, ruokaa jääkaapissa, toimiva sähköverkko, terveydenhoito, ilmainen koulu ja paljon muuta. Yritän muistaa, milloin viimeksi tunsin kiitollisuutta siitä.” (s. 62).

- Haluatko kiittää tänään jostakin erityisestä arjen ilmiöstä?
- Muistatko, mistä tunsit kiitollisuutta lapsena?

• Me

”Emme toki saa ummistaa silmiämme siltä, mikä elämässä on vaikeaa, ja siltä, että osalla meistä on todella raskasta... Uskallan kuitenkin väittää, että me Ruotsissa elämme yleisesti kiittämättömyyden kulttuurissa. Ympärillämme on paljon sellaista hyvää, hienoa ja upeaa, mitä pidämme usein itsestään selvänä.” (s. 61).

- Oletko samaa mieltä?
- Mitä pidämme yleisesti itsestään selvänä?

• Toimi

Kirjassa puhutaan kulttuurista, jossa ihminen nähdään ennen kaikkea kulluttajana, aivan kuin se olisi ihmisen perusidentiteetti (s. 63).

- Miten voimme vaikuttaa siihen, että ihminen nähtäisiin ennen kaikkea kansalaisena?
- Mitä seurakunta, yhdistys tai paikallisyhteisö voi tehdä tämän muutoksen eteen?

• Raamattu

Raamatusta on paljon tekstejä, joissa ilmaistaan kiitollisuutta ja kannustetaan kiitollisuuteen siitä, mitä Jumala on tehnyt ja tekee, sekä muista ihmisistä. Yksi esimerkki on toisessa kirjeessä ison Thessalonikin kaupungin seurakunnalle, (2. Tess. luku 1, jae 3).

- Miten teksti liittyy kiitollisuuteen ja tyytyväisyyteen?
- Jos haluat, voit etsiä sanoilla ”kiitollisuus” ja ”tyytyväisyys” osoitteessa raamattu.fi ja valita tekstin. Mitä se kertoo kiitollisuudesta tai tyytyväisyydestä?

HARJOITUS

- Kirjoita kolme asiaa, jotka tekevät sinut iloiseksi.
- Kirjoita kolme asiaa ympäriltäsi, jotka helpottavat arkea ja joista olet kiitollinen.
- Kerro muille. Ehkä voitte antaa toisillenne uusia ilon aiheita.
- Jatka tätä joka päivä viikon ajan.

HARJOITUS

- Kirjoita, mitä "aarteita" keräät.
- Kirjoita, mihin käytät vapaa-aikasi.
- Heijastaako tämä sitä, mitä arvostat ja tarvitset elämässä?
- Haluaisitko lisätä listaan jotain, mitä voisit priorisoida?

Tilaa omille ajatuksillesi:

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Neljäs avain: Löydä ja omaksu ”me” uudelleen

• Minä

Jumala kutsuu meitä ”meiksi”, ydinperhettä, lähisukua ja lähimpiä ystäviä isommaksi yhteisöksi (s. 70).

- Mitä ”me” tarkoittaa sinulle?
- Kuuluvatko luonto ja eläimet sinun ”me”-käsitykseesi?
- Mitä ”meitä” haluaisit kehittää elämässäsi, muitakin kuin sellaisia, jotka jo tunnet?

• Me

Kirjassa esitetään kysymys: ”millä oikeudella elämme tavalla, joka huonontaa tulevien sukupolvien, lastenlastemme ja heidän lastenlastensa, elinolosuhteita?” (s. 29).

- Oletko samaa mieltä? Miksi/miksi et?
- Miten voimme löytää ja omaksua uudestaan laajemman ”me”-käsityksen, joka kattaa nykyiset ihmiset, eläimet ja luonnon sekä tulevat sukupolvet?

• Toimi

Kirjassa kerrotaan, että hyvä yhteiskunta edellyttää sitä, että näemme itsemme ja toisemme kansalaisina ja osana yhteiskuntaa. On monia hyviä voimia, joiden kanssa voi kävellä käsikynkkää. (s. 69, 71).

- Minkä toimijoiden kanssa haluaisit itse tehdä yhteistyötä tai minkä toimijoiden kanssa haluaisit yhteisösi, yhdistyksen tai seurakunnan, tekevän yhteistyötä?
- Mitä voisitte yhdessä tehdä yhteiskunnan, eläinten ja luonnon hyväksi?

• Raamattu

Markuksen evankeliumin kohdassa 3:31–35 kerrotaan, kuinka Jeesuksen äiti ja sisarukset kohtaavat Jeesuksen. Kirjan sivulla 70 sanotaan, että tässä tekstissä on monta kerrosta. Lukekaa raamatunteksti yhdessä.

- Mistä tekstissä on mielestäsi kyse?
- Miten teksti liittyy ”me-avaimeen” ja käsitykseen siitä?
- Jatka pohdintaa – mitä tämä teksti voi tarkoittaa esimerkiksi yhdistyksessä tai seurakunnassa?

HARJOITUS

Mieti, mitä sinulla on tänään ylläsi ja mitä olet tänään syönyt.

- Mistä tämänpäiväiset vaatteesi ja ruoka, jota olet syönyt, ovat peräisin?
- Miten ne ovat vaikuttaneet positiivisesti tai negatiivisesti henkilöihin, jotka ovat olleet osallina vaatteiden/ruuan valmistukseen?
- Keihin muihin ne ovat voineet vaikuttaa?
- Mitä vaikutuksia niillä on luontoon ja eläimiin, paikallisesti ja globaalisti?

Tilaa omille ajatuksillesi:

- Mitkä asiat kannustavat sinua toimi-
maan ilmastohädän aikana?
- Miten voit antautua kutsulle ”rakastaa”?

Avain ”rakasta” kannustaa aktiiviseen toimintaan. Olemme rakastettuja ja täysivaltaisia. Meillä on vastuu paitsi pu-
hua, myös toimia. Pohdi ensin itsekse-
si ja kerro sitten ajatuksistasi muille:

- Nykytilanne: Miten tällä hetkellä vaikutat ilmastohätään lähelläni ja ympärilläni?
- Mikä minua estää?
- Tavoitetila: Kolmen vuoden kuluttua olen toivottavasti tehnyt seuraavan muutoksen...

Kirjassa kerrotaan rakastamisen tehtävästä eri näkökulmista: ”Todennäköisesti se pitää myös sanoa useammin tässä ajassa ja kulttuurissa, jossa meidän on helpompi puhua yksilönoikeuksista kuin kansalaisvelvollisuuksistamme” (s. 77).

Kansalaisella on demokraattisia velvollisuuksia, esimerkiksi puuttuminen, kun näemme jonkun joutuvan rikoksen uhriksi.

- Mitä velvollisuuksia meidän täytyy vaalia enemmän – osoituksena rakkaudestaamme ympäristööämme kohtaan?

Johanneksen evankeliumin 15. luvun 9. ja-
keessa Jeesus kehottaa meitä ”pysymään
minun rakkaudessaani”. Teksti jatkuu ja-
keissa 10–12 Jeesuksen antamalla käskyllä.
Luekaa koko teksti (Joh. 15:9–12) yh-
dessä.

- Miten teksti liittyy ”rakastamisen” avaimeen – siihen, että meitä rakastetaan ja kutsutaan rakastamaan?
- Pohdi vielä – mitä teksti voi tarkoittaa seurakunnassa?

Lue lisää kirjasta, s. 77–78.

HARJOITUS

Kirjoita, mikä antaa sinulle voimaa. Kirjoita ylös myös ”energiasyöppösi”.

- Mitä näet, hämmästytkö?
- Mitä voit tehdä priorisoidaksesi sitä, mikä antaa sinulle voimaa?

Tilaa omille ajatuksillesi:

Kuudes avain: Maalaa uusia kuvia hyvästä elämästä

• Minä

Kuudennessa avaimessa on kyse siitä, että luodaan uusia tai löydetään uudeleen vanhoja tarinoita ja visioita, jotka kantavat ilmastohädän aikoina. Avain käsittelee peruskysymyksiä, joita ihmiset ovat pohtineet pitkään, kuten sitä, mitä rikkaus, elämän tarkoitus ja onni ovat (s. 83, 87).

- Milloin olet rikas?
- Milloin koet olevasi onnellinen?
- Mikä on tavoittelemisen arvoista?
- Mistä haluat sinut muistettavan?

• Me

Kirjassa sanotaan, että tarvitaan influenssereita, jotka auttavat meitä kääntymään, muuttamaan ajattelutapaamme ja maalamaan elämästä toisenlaisia kuvia (s. 83–84).

- Miten yhteisösi voi vaikuttaa yhteiskunnassa – haastaa arvoja ja luoda uudenlaista kuvaa hyvästä elämästä?
- Mistä meidän täytyy luopua?

• Toimi

Muutos, jota tarvitsemme, koskettaa koko yhteiskuntaa: ”Yhdessä meidän täytyy ajatella toisin ja luoda uusia visioita siitä, millaiseen yhteiskuntaan haluamme yhdessä pyrkiä.” (s. 36–37).

- Millainen kuva meillä on kestävästä yhteiskunnasta?
- Millaisin askelin voimme toteuttaa sen?
- Mitä meidän täytyy jatkaa?
- Mikä on kirkon erityinen rooli?

• Raamattu

Kirjassa lukee, että ”Jeesus ei kuitenkaan käyttänyt vain sanoja. Usein hän myös kertoi ja maalasi kuvaa hyvästä yhteiskunnasta – Jumalan valtakunnasta – tekojensa kautta. Sen kautta, mitä hän teki ja mitä ei tehnyt, sen kautta, mitä hän valitsi ja jätti valitsematta” (s. 85).

- Mitkä raamatunkertomukset toimivat johtotähtenäsi ja inspiraationasi hyvästä elämästä?

HARJOITUS

”Haluan kannustaa teitä seurakunnissa luomaan paljon tiloja ja tilanteita, jotka antavat ihmisille mahdollisuuden esittää suuria eksistentiaalisia kysymyksiä ja etsiä yhdessä niihin vastauksia. Luokaa areenoita, joissa ihmiset paikallisyhteisön eri osista voivat tavata: taiteilijat ja kunnalliset toimijat, yhdistykset ja yritykset, kirjailijat ja muiden uskonnollisten perinteiden edustajat – ihmiset, joiden kanssa jaamme elämäämme” (s. 88). Tekstissä kerrotaan, miten voimme toimia yhdessä. Tässä on muutamia ehdotuksia seuraaviksi askeleiksi:

- Kirjoita ylös kysymys: Mikä on ominaista hyvälle elämälle?
- Pohdi itseksesi ja kirjoita ylös viisi asiaa, jotka vastaavat kysymykseen omasta näkökulmasta.
- Jakautukaa pienryhmiin ja kertokaa toisillenne, mitä olette kirjoittaneet.
- Valitkaa viisi asiaa, jotka ovat ryhmän mielestä tärkeimmät.
- Valitkaa jokaisesta ryhmästä yksi henkilö. Ryhmien edustajat kohtaavat yhteisessä keskustelussa, jossa pyritään löytämään viisi sanaa, jotka kuvaavat hyvää elämää. Muut ryhmäläiset kuuntelevat keskustelua.

Tilaa omille ajatuksillesi:

Seitsemäs avain: Lepo

• Minä

Seitsemäs avain liittyy vuorokausilepoon sekä pidempiin ja lyhyempiin taukoihin arjessa. Lepo vaalii arvokkaimpia lahjojamme: intuitiota, mielikuvitusta, omaa tuntoa ja luovuutta (s. 93–94).

- Miten lepäävät ja pidät taukoa?
- Voisitko antaa levolle ja tauoille enemmän aikaa?

• Me

”Fomo” (*fear of missing out*, paitsi jäämisen pelko) voi olla kuin vankila, jolloin ”jomo” (*joy of missing out*, paitsi jäämisen ilo) on parempi vaihtoehto (s. 91).

- Miten voimme päästä eroon tarpeesta olla aina yhteydessä ja löytää sen sijaan levon keitaita?
- Millaisia merkkejä kollektiivisen levon puutteesta näet yhteiskunnassa? Mihin se voi johtaa?

• Toimi

”Lepo auttaa meitä näkemään sen, mikä ei ole niin kuin pitäisi – epäoikeudenmukaisuudet, kärsimyksen, pahuuden – ja ajaa meitä näin ollen rakastamaan sanoin ja teoin” (s. 94).

- Tunnistatko, että asia on näin?
- Anna esimerkki siitä, miten tämä on näkynyt arjessa.

• Raamattu

Jopa Jumala lepää, kuten Raamatun alusta voimme lukea. Pysähdy raamatuntekstien äärelle: 1. Moos 2:2–3, 2. Moos. 31:17, 2. Moos. 20:8–10 ja 2. Moos 34:21.

- Mistä teksteissä on sinusta kyse?
- Miten tekstit liittyvät ”lepäämisen” avaimen?

Syvenny lisää:

Etsi sivulla 95 mainitut raamatuntekstit Jeesuksen lepäämisestä evankeliumeista ja pohdi samoja kysymyksiä.

HARJOITUS

Haastattele jotakuta/joitakuita, jonka/joiden kanssa teette yhteistyötä oman yhteisönne ulkopuolella.

Esitä uteliaita ja tutkivia kysymyksiä siitä, miten muut pitävät taukoa ja lepäävät.

- Miten he toimivat palautuakseen?
- Mitä he ajattelevat palautumisen tarpeesta yhteiskunnassa? Mitä se voisi tarkoittaa?

Tilaa omille ajatuksillesi:

Toivo ja uhmakas ilo

• Minä

- Mikä avain tai mitkä avaimet puhuttelevat sinua selkeimmin? Miksi?

• Me

- Mitä avaimet voivat tarkoittaa paikallisyhteisössäsi tai seurakunnassasi?

• Poliitiikka ja moralismi

Joskus kirkkoa kritisoidaan siitä, että se on liian ”poliittinen” (s. 38).

Ruotsin historiassa on viimeisten sadan vuoden ajalta useita esimerkkejä siitä, kuinka kirkko on osallistunut sekä sellaiseen, mikä mielletään ”oikeistolaiseksi”, että sellaiseen, mikä mielletään ”vasemmistolaiseksi”.

Piispa Andreas kirjoittaa kirkosta ja hengellisyydestä itsestään selvänä osana yhteiskuntaa sekä siitä, että yhteiskunnallinen osallistuminen kuuluu kristilliseen elämään.

- Mitä eroa on yhteiskunnallisella osallistumisella ja puoluepolitiikalla?
- Miten voimme kannustaa toisiamme olemaan rohkeita ääniä yhteiskunnassa ja yhdessä muuttamaan ajattelutapaamme?
- Miten kirkko voi välttää moralisoinnin – olematta mitäänsanomaton?

• Koko maailma pelastuu Jeesuksessa Kristuksessa

Piispa Andreas puhuu inhimillisestä itsekkeisistä suhtautumisesta luontoon ja eläimiin, ja osa materiaalin syventävistä kysymyksistä liittyy tähän. Vaihtoehtona hän maalaa kuvaa hyvästä elämästä, johon kuuluu toivoa ja uhmakasta iloa, kaikille olennoille – sille, mitä Jeesus kutsuu Jumalan valtakunnaksi (s. 100). Yhdessä kaiken elollisen kanssa odotamme vapautusta ja uudestisyntymistä Jeesuksessa Kristuksessa (s. 102). Pelastus ei koske vain ihmistä, vaan koko maailmaa.

- Mitä Jumalan valtakunta tarkoittaa – miten sen näemme?
- Miten kirkko, ja kirkon johtajat, voivat välttyä sortumasta sellaiseen pelastusteologiaan, joka on egoistinen ja keskitetty ihmisen pelastumiseen?

• Maan suola ja valo

Kirkko on sekä suola että valo maailmassa: ”Maan suolana kirkko voi haastaa ja esittää elintärkeitä kysymyksiä. Maailman valona kirkko voi näyttää tietä ja yhdistää voimansa muiden hyvien voimien kanssa pyrkiessään sellaisiin asenteisiin, arvoihin ja ihanteisiin, jotka vaalivat luomakuntaa ja vapauttavat iloon” (s. 100).

- Mitä tarkoittaa, että kirkko on suola ja valo?
- Miten näemme kirkon voivan edistää sellaista muutosta?
- Mitä omia upeita aarteitamme haluamme yksilöinä ja yhteisöinä (s. 103) antaa käyttöön oikeudenmukaisen maailman hyväksi?

Jumala, annamme itsemme sinun käyttöösi.

Tietomme ja kokemuksemme.

Lahjamme ja vahvuutemme.

Aikamme ja voimamme.

Puuttemme ja vajavuutemme.

Kaiken, mitä olemme, annamme sinun käyttöösi.

Käytä meitä.

Anna työmme ja uurastuksemme tuottaa iloa ja hyötyä

meille, lähimmäisillemme ja koko luomakunnallesi.

Jeesuksen Kristuksen nimessä.

Aamen.

